

23 juni 2020

Jaarverslag 2019

Tevens werkplan 2020 en prognose 2021

Nederlandse Elasmobranchen Vereniging (NEV)

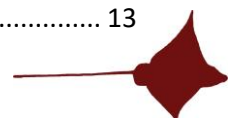
Nederlandse Elasmobranchen Vereniging
Gerard Terborgstraat 11-1
1071 TJ Amsterdam
KvK nr: 57410739
BTW-nr NL 852568502 B01
ANBI: 852568502

Inhoud

Inleiding.....	4
Het werk van de NEV in 2019	4
Afgeronde projecten 2019	5
<i>Save Our Sharks: Beheer en bescherming haaien rond de Nederlands-Caribische eilanden – Sababank Expeditie</i>	5
<i>PEW – End Overfishing in North Western Europe Campaign</i>	6
<i>Pilotprojecten in Caribisch Nederland voor ministerie LNV</i>	6
GAP-analysis rog.....	7
Lopende projecten 2019	8
Eigen onderzoek: bijvangstbeperkende maatregelen in kreeftenfuike – onderzoek samen met Mote Marine Lab	8
Nieuwe projecten 2019	8
MSC Advisering	8
Brochure haaien en roggen Noordzee	9
Visserijplan BES.....	9
Stichting de Noordzee	9
Activiteiten NEV buiten projecten in 2019	9
Shark Foundation SXM	9
Cooperating partner van CMS MoU Sharks	10
Advies over Visserijbepalingen	10
NEV onderzoeksactiviteiten in 2019	10
Overzicht.....	10
Onderzoeksresultaten in 2019.....	11
Financiën 2019	11
Werkplan 2020 NEV.....	11
Subsidie fuiken Saba	11
Life-IP	12
Swimway.....	12
'Haaietafels van Herman'	12
EEA2020.....	13
Ontwikkelen van satellietzenders	13
Opzetten communicatie- en educatieafdeling binnen de NEV	13

Prognose 2020 – 2021	13
<i>Beheer van haaien en roggen Noordzee</i>	13
<i>Haaienbeheer Cariben</i>	14
<i>Haaienbeheer Noordzee</i>	14
<i>Communicatiestrategie</i>	14
Algemene informatie over de NEV	14
Resultaat m.b.t. 3 pijlers in 2019	15
<i>Het werk van de NEV in 2019 en 2020</i>	16
Contributies en leden	16
De mensen van de NEV	17

Inleiding

Het werk van de NEV in 2019

Jaaroverzicht

HOOGTEPUNTEN	
Winter en voorjaar 2019	<p>Februari: Duikvaker – duikbeurs</p> <p>Februari: ICES (International Council for the Exploration of the Sea) Haaienworkshop in Leeuwarden</p> <p>April: NEV Voorzitter Herman Verheij wordt geridderd in de Order van Oranje Nassau</p> <p>Mei: oprichten Shark Foundation SXM op St Maarten</p> <p>Mei: veldbezoek aan Saba voor pilot project LNV</p>
Zomer 2019	<p>Juni: ICES Working Group Elasmobranch Fishes (WGEF) bijeenkomst in Lissabon</p> <p>Juli: Saba Bank Shark Tagging Expedition</p> <p>Augustus: Beach cleanup met Stichting de Noordzee</p>
Herfst en winter 2019	<p>September: Bijdrage ICES Elasmobranch Advice Drafting Group in Kopenhagen</p> <p>Oktober: STECF (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries) Werkgroep Italië</p> <p>Oktober: EEA conferentie in Italië</p> <p>November: STECF kwartaal bijeenkomst in Brussel om rapport van oktober te presenteren</p> <p>December: Bijwonen CMS (Convention on Migratory Species) MoU Sharks bijeenkomst in Bonn</p>

Afgeronde projecten 2019

Save Our Sharks: Beheer en bescherming haaien rond de Nederlands-Caribische eilanden – Sababank Expeditie

Oprichtgever:	Dutch Caribbean Nature Alliance
Projectleider:	Irene Kingma
Wetenschapscoördinator:	Paddy Walker
Projectmedewerker:	Linda Planthof
Looptijd project:	Juli 2015 – Juni 2018; Saba Bank Expedition juli 2019
Status:	Project volledig gefactureerd en betaald, eindrapportage is afgerond

Omschrijving:

In augustus 2014 is de NEV benaderd door de Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) om mee te schrijven aan een speciaal project voor de Postcode Loterij over haaienbescherming in het Nederlands-Caribisch gebied. Dit project is in januari 2015 toegekend en sinds 1 juli 2015 is de NEV de Nederlandse partner van de Dutch Caribbean Nature Alliance (DCNA) in het Save Our Sharks project. Dit project was gericht op het aanwijzen van de volledige EEZ van de Nederlands-Caribische eilanden als een haaienreservaat. Wij verzorgden voor dit project de communicatie in Nederland (naar overheid, stakeholders en het algemene publiek), maar waren ook betrokken bij de uitvoering ter plekke op de eilanden. Zo coördineerden wij de Dutch Caribbean Shark Week, een week van activiteiten die tegelijk op alle eilanden en in Nederland plaatsvond. Aangezien het project ook een sterke wetenschappelijke component had was er een apart onderdeel wetenschapscommunicatie. De resultaten zijn gepresenteerd op een breed scala aan wetenschappelijke fora in binnen- en buitenland.

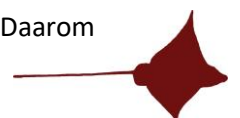
In maart 2017 is een rapportage over 2016 en een planning voor 2017 ingediend. Deze is in mei 2017 goedgekeurd door de projectleiding van DCNA. Aanvullend is de NEV in juni 2017 gevraagd een rapportage voor de Nationale Postcode Loterij te maken. Een vergelijkbare rapportage is voor 2018 aangeleverd als eindrapportage over het project.

BTW: Het project bleek uiteindelijk niet BTW-plichtig in Nederland en door de manier waarop het contract met DCNA is opgesteld zijn wij in staat de BTW namens de NEV terug te vragen en te investeren in het project. De opdrachtgever heeft aangegeven dat zij de einddatum van het project wilden verleggen naar 1 juli 2018 en wij hebben voorgesteld het geld dat vrijkomt door het terugvorderen van de BTW daarin te investeren. De opdrachtgever was hiermee akkoord.

Na afronding van het project in 2018 bleek een deel van het evenementen budget niet besteed. In overleg met de opdrachtgever is besloten om dit geld te besteden aan een wetenschappelijke expeditie naar de Sababank, waarbij in tien dagen wetenschappers van verschillende instituten samenwerkten om in korte tijd zo veel mogelijk data te verzamelen. Deze is in juli 2019 uitgevoerd, zie hieronder.

Sababank Expeditie

In 2018 zijn Irene en Linda mee geweest met de wetenschappelijk expeditie Lowcountry II van de OCEARCH. Doel was het testen van nieuwe satellietzenders op witte haaien in Florida, de Verenigde Staten. De nieuwe satellietzenders zijn ontwikkeld door de European Space Agency (ESA) en bevatten een technologie waarmee zij mogelijk langer meegaan, goedkoper zijn en betere wetenschappelijke gegevens kunnen verzamelen. De NEV is door de ESA gevraagd om wetenschappelijke analyse uit te voeren en met kennis te ondersteunen bij de tests. In verband met ongewoon koude weersomstandigheden is het tijdens de expeditie niet gelukt om een proefdier te vangen. Daarom

heeft de NEV besloten de zenders te testen in juli 2019 tijdens een wetenschappelijke expeditie naar de Sababank.

Voor de expeditie is het OCEARCH-model gebruikt in de zin dat wij voor de periode een boot en onderzoeksmateriaal beschikbaar hebben gesteld en wetenschappers in de gelegenheid gesteld om een eigen plan in te dienen voor een onderzoek dat zij wilden doen naar de soorten die aanwezig zijn op de Sababank. Dit is deels uitgevoerd met geld van Save Our Sharks en was een samenwerking tussen de NEV, Saba Bank Management Unit (SMBU), Nature Foundation SXM, STENAPA, Arikok, Mote Marine Laboratory, St Andrews University, Rijksuniversiteit Groningen en Wageningen Marine Research (WMR). Naast het zenderen van grote tijgerhaaien op de Sababank is er onderzoek uitgevoerd aan DNA en stresshormonen van rifhaaien en is er verder gekeken naar de bijvangst van verpleegsterhaaien in kreeftenfuiken. Ook zijn de eerste proeven met een mini-BRUV uitgevoerd in het Marine Park van Saba.

Er is veel (pers)aandacht geweest: <https://duikeninbeeld.tv/saba-haaienexpeditie-2019-naar-de-haaien/> (en nog meer van Linda Ferwerda op <https://duikeninbeeld.tv/author/linda-ferwerda/page/2/>); <http://www.southernfriedscience.com/author/buckyvillagomez/>.

PEW – End Overfishing in North Western Europe Campaign

Oprichtgever: The Pew Charitable Trusts
Projectleider: Irene Kingma
Projectmedewerkers: Justyna Zajchowska, Linda Planthof
Looptijd project: 16 februari 2018 – 31 december 2019
Status: Lopend, rapportages over 2018 goedgekeurd en betaald

Omschrijving:

The Pew Charitable Trusts heeft aangegeven dat zij, na jaren Irene als zelfstandige te hebben ingehuurd, dit vanaf 2017 graag via de NEV zouden laten lopen. Op dit moment heeft Pew in Europa de End Overfishing in North Western Europe campagne, die valt onder het European office van Pew environment. De campagne is gericht op de implementatie van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid in de EU, met name het instellen van strikte duurzame vangstlimieten voor alle Europese visserijen.

Als onderdeel van dit project is de NEV toegetreden tot drie Advisory Councils (AC's) van de EU. Dit zijn adviesraden die zijn ingesteld door de Europese Commissie om overheden te adviseren over de implementatie van visserijbeleid. De NEV heeft zitting in de Pelagische en Noordwestelijke wateren AC en heeft de positie van vicevoorzitter in de Noordzee AC. Irene is sinds 2017 vicevoorzitter van de Noordzee AC.

Aanvullend heeft PEW de NEV gevaagd om Justyna Zajchowska, een Poolse consultant die werkzaam is binnen hetzelfde project, onder contract te nemen. In februari 2018 is een nieuw contract afgesloten waarin NEV-consultant Linda Planthof is opgenomen als projectondersteuner in Nederland. Zij zou zich met name richten op communicatie van het project in Nederland en afstemming met andere NGO's. Dit contract is in 2019 voorgezet. De campagne is voor de NEV beëindigd op 31 december 2019.

Pilotprojecten in Caribisch Nederland voor ministerie LNV

Oprichtgever: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Projectleiders: Irene Kingma – Paddy Walker
Looptijd project: Saba: december 2017 – december 2018; afgerond in 2019

Status: Saba: veldwerk afgerond, rapport opgestuurd, in 2019 goedgekeurd en betaald

Omschrijving:

Tijdens een expertmeeting, die de NEV op Bonaire in opdracht van EZ belegde in oktober 2016, kwam naar voren dat de kleinschalige lijnvissers rond Bonaire regelmatig verpleegsterhaaien en Caribische rifhaaien bijvangen en dat kreeftenvissers op de Sababank vaak verpleegstershaaien in hun fuiken vinden. De vissers zien de haaien als competitie en doden soms de haai voor hij wordt teruggegooid.

De NEV is gevraagd een tweetal pilotprojecten op te zetten gericht op selectiviteitsaanpassingen om de ongewenste bijvangsten terug te dringen. Het project op Bonaire is in het Jaarverslag 2017 opgenomen.

Saba: Tijdens dit pilotproject is een aantal vissers gevraagd om naast hun reguliere 'arrow head traps' fuiken met de ingang aan de bovenzijde te gebruiken. Van zowel de reguliere fuiken als de nieuwe fuiken wordt bijgehouden hoe groot de bijvangst van haaien is en tevens wat de opbrengst van de doelsoort (kreeft) is, zodat na afloop van het project bepaald kan worden of de nieuwe fuiken een goede optie bieden om bijvangsten te reduceren.

Dit project werd vertraagd door orkanen Irma en Maria die de bovenwindse eilanden veel schade toebrechten en een groot deel van de fuiken van de vissers wegspoelden.

Tijdens een veldwerkweek op Saba in april is het project enigszins aangepast. Er bleken al twee soorten fuiken in gebruik te zijn (swallowtail en square) waarbij de vissers beweerden dat bij de ene soort (de square) de bijvangst lager is. In de loop van 2018 zijn de twee fuiken vergeleken om de verschillen tussen deze twee fuiken te kunnen bepalen. Tegelijkertijd zijn de gevangen verpleegsterhaaien voorzien van een merk om de terugkeer frequentie te kunnen bepalen. Het blijkt dat sommige haaien zeven keer naar dezelfde fuik terugkeren.

Het eindrapport is 28 november 2018 aan de opdrachtgever gestuurd. De opdrachtgever heeft het eindrapport op 11 maart 2019 met de NEV besproken. Deze is in augustus 2019 afgerond en goedgekeurd.

GAP-analysis rog

Opdrachtgever: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Projectleiders: Paddy Walker
Looptijd project: April 2018 en februari 2019
Status: Rapportages ingediend; facturen zijn betaald

Omschrijving:

Eén van de onderwerpen waar wij al enige jaren aan werken is de implementatie van de aanlandplicht voor roggen. Per 1 januari 2019 werd het verboden om nog langer ongewenste bijvangst overboord te gooien van soorten die onder een Europees quotum vallen. Aangezien roggen onder een zeer restrictief TAC vallen, wat inhoudt dat er niet genoeg quotum is binnen de EU om alle bijvangst te dekken, zullen deze een zogenaamde *choke species* worden in veel demersale visserijen. Al 4 jaar zijn wij aan het werk om rog uitgezonderd te krijgen van de aanlandplicht op basis van hoge overleving bij teruggooi. In mei hebben de lidstaten van de Noordzee en Noordwestelijke wateren het voorstel dat wij voor LNV schreven overgenomen en de Europese Commissie verzocht een uitzondering te verlenen.

Onderdeel van het voorstel was een Gap-analyse, uitgevoerd door Paddy. Dit is een review van bestaand onderzoek met als doel de hiaten in kennis aan te wijzen die gevuld moeten worden om tot een volledig beeld te komen.

Eind 2018 is een nieuwe opdracht van LNV gekomen om de onderbouwing van de uitzondering op de aanlandplicht verder uit te werken. Deze is doorgeschoven naar 2019. Hiervoor is Paddy in februari 2019 naar Londen gereisd voor een internationale workshop.

Lopende projecten 2019

Eigen onderzoek: bijvangstbeperkende maatregelen in kreeftenfuiken – onderzoek samen met Mote Marine Lab

Opdrachtgevers: Mote Marine Lab/NEV
Projectleider: Irene Kingma/Rob Nowicki
Looptijd project: april 2018 – december 2019; vervolg in 2020
Status: Praktijkonderzoek in tanks is afgerond, eindrapport is klaar; experimenten met camera's zijn in 2019 opgestart

Omschrijving:

In het kader van een samenwerking met Mote Marine Lab is in 2018 onderzoek gedaan naar bijvangstbeperkende maatregelen voor verpleegsterhaaien in kreeftenfuiken. De eerste resultaten laten zien dat het lastig is een methode te vinden die de haaien buiten de fuik houden, maar tegelijkertijd de kreeften erin te laten. Het lijkt dat maar een kleine percentage van de haaien de fuiken ingaan, waarschijnlijk uit nieuwsgierigheid, en de kreeften niet meteen aanvallen, ondanks het feit dat de haaien een tijdje geen eten hebben gehad. Dit gebeurt pas na een paar dagen. Er is geëxperimenteerd met een soort 'kattenluikje' dat ervoor zorgt dat de haaien uit de fuik kunnen ontsnappen. Dit is zeer succesvol en betekent dat de haaien de fuik verlaten voordat zij schade kunnen toebrengen aan de kreeften of fuiken. Het onderzoek is in 2019 voortgezet.

Mote heeft een camera ontwikkeld die beelden kan opnemen gedurende een week onderwater die nu uitgezet kan worden door de Saba Bank Management Unit. Deze kan in een fuik worden vastgemaakt en met één van de vissers worden meegegeven om het gedrag van de haaien en kreeften in de fuik vast te leggen. Er zijn een aantal opstartproblemen geweest gedurende de veld trials en begin 2020 zijn deze volledig opgelost. Vanwege de Covid19 maatregelen kan de camera op dit moment niet worden gebruikt.

Nieuwe projecten 2019

MSC Advisering

Opdrachtgever: Stichting de Noordzee
Projectleider: Irene Kingma
Looptijd project: jan-feb 2019
Status: Project afgerond

Irene heeft in opdracht van Stichting de Noordzee en in samenwerking met Wereld Natuurfonds Nederland een bijdrage geleverd aan de analyses van de assessment van alle demersale Noordzee visserijen ten behoeve van de MSC certificering van Noordzee vis.

Brochure haaien en roggen Noordzee

Opdrachtgever: Rijkswaterstaat
Projectleider: Paddy Walker
Looptijd project: juni 2019 – juni 2020
Status: Eerste concept is opgeleverd en factuur is in 2019 betaald; in overleg met de opdrachtgever worden visserijgegevens erin verwerkt waardoor het een gezamenlijk product wordt van de NEV en WMR, met ook LNV als opdrachtgever. Hiervoor is een extra opdracht aan de NEV gegeven.

Omschrijving:

Vooruitlopend op Life-IP wilde RWS een overzicht van wat wij nu al weten over haaien en roggen in Nederlandse wateren en welke beleidsmaatregelen al gelden voor het beheer van de kraakbeenvispopulaties die hier voorkomen. De NEV is gevraagd om overzicht te geven van de huidige kennis over haaien en roggen in Nederlandse wateren, zowel vanuit wetenschap als beleid, en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek te formuleren. Begin 2020 is afgesproken dat er ook visserijgegevens van WMR in opgenomen gaan worden en het eindrapport zal in het voorjaar van 2020 klaar zijn.

Visserijplan BES

Opdrachtgever: LNV
Projectleiders: Irene Kingma
Looptijd project: juni 2019 – april 2020
Status: concept eind 2019 opgeleverd; in april 2020 afgerond; factuur betaald

In opdracht van LNV heeft de NEV bijgedragen aan een 'Sustainable Fisheries Plan' voor de BES eilanden (Bonaire, St Eustatius en Saba).

Stichting de Noordzee

Opdrachtgever: Stichting de Noordzee
Projectleider: Irene Kingma
Looptijd project: aug-nov 2019
Status: Project afgerond

Irene heeft in 2019 Stichting de Noordzee geadviseerd over duurzame visserij en de invulling van het Noordzeeakkoord.

Activiteiten NEV buiten projecten in 2019

Om aan haar hoofddoelstellingen en kerntaken te voldoen heeft de NEV een aantal werkzaamheden opgenomen die zij essentieel acht om de doelen voor de organisatie te bereiken. Dit betreft het opzetten en uitwerken van een wetenschappelijke agenda, het gevraagd en ongevraagd geven van beleidsadvies en coördinatie van inzet op elasmobranchen door NGO's en andere stakeholders. De NEV ontvangt geen directe financiering voor het uitvoeren van deze werkzaamheden, maar ziet het als een van haar kerntaken om deze rol te vervullen.

Shark Foundation SXM

De NEV werkte de laatste jaren nauw samen met de Sint Maarten Nature Foundation binnen het Save Our Sharks project. Zij hebben ons gevraagd om een partnerschap aan te gaan voor het

oprichten van een nieuwe organisatie, gericht op de bescherming van haaien op dit eiland met het oog op het vereenvoudigen van samenwerking tussen de verschillende eilanden in internationale partners. Paddy en Irene zijn in mei 2019 naar Sint Maarten gegaan om deze nieuwe samenwerking vorm te geven en hebben op 13 mei de Shark Foundation SXM (St. Maarten) opgericht.

Cooperating partner van CMS MoU Sharks

De NEV is cooperating partner van de CMS MoU Sharks¹. In december 2019 zijn Irene en Paddy naar Bonn gereisd voor de '3rd Meeting of the Advisory Committee of the Memorandum of Understanding on the Conservation of Migratory Sharks'. Tijdens deze bijeenkomst werden de voortgang en werkwijze van de MoU besproken en ook de nieuwe voorstellen voor opnemen op de Annexes ter voorbereiding op de Conference of Parties in februari 2020. De oceanische witpunthaai is in 2020 opgenomen op Appendix I van CMS en de gladde hamerhaai en ruwe haai zijn opgenomen op Appendix II. Voor alle soorten geldt dat zij vervolgens op Annex 1 van de MoU komen. Irene heeft in een eerder stadium gewerkt aan de voorstellen voor deze soorten.

Advies over Visserijbepalingen

Sinds 2018 wordt er in samenwerking met de Shark Trust jaarlijks adviezen geproduceerd over commerciële visserijbepalingen. De adviezen zijn ontwikkeld ter ondersteuning van de commerciële visserijindustrie en beheerders- en handhavingsinstanties. Zij geven een snel inzicht in de huidige wettelijke status van haaien en roggen in de EU en internationale wateren. Er staan momenteel 30 Adviezen over Visserijbepalingen online. Zie <https://www.sharktrust.org.dutch> en <https://www.elasmobranch.nl/nieuwe-visserijbepalingen-shark-trust/>

NEV onderzoeksactiviteiten in 2019

Overzicht

De NEV heeft in 2019 verschillende activiteiten uitgevoerd als het gaat om onderzoek en kennisontwikkeling, zowel binnen lopende projecten als door samenwerking met (inter)nationale partners.

1. Het ontsluiten van kennis die is ingezet t.b.v. advisering aan de rijksoverheid als het gaat om de implementatie van beleid. Er is een brochure geschreven voor de overheid in opdracht van Rijkswaterstaat met alle beschikbare kennis over haaien en roggen in Nederlandse wateren en aanbevelingen voor toekomstig onderzoek.
2. De samenwerking in het veldwerkstation in Lauwersoog tussen Stichting Geïntegreerde Visserij, Hogeschool Van Hall Larenstein, de garnalenvissers van Soltmen en Sportvisserij Nederland is in 2019 minder intensief geweest dan in 2018, mede omdat Paddy sinds eind mei 2019 niet meer werkt bij Hogeschool Van Hall Larenstein
3. Een van de GoPros van de BRUV is uitgeleend aan de Saba Nature Foundation om aldaar een mini-BRUV te maken en een eigen onderzoekslijn te ontwikkelen in samenwerking met Ayumi Kuramae Izioka van de Saba Bank..
4. Er is in 2019 weer samengewerkt met Mote Marine Lab – deze is eerder in het Jaarverslag gerapporteerd.

Deze punten zijn in het hoofdstuk over de NEV-projecten beschreven.

¹ <https://www.cms.int/sharks/en/page/cooperating-partners>

Onderzoeksresultaten in 2019

In 2019 zijn wij vooral actief geweest in de Cariben, voornamelijk op de Sababank en het Marine Park Saba, samen met onderzoekers en vissers.

- Bijvangst van verpleegsterhaai in kreeftenfuiken. In dit samenwerkingsproject hebben onderzoeker en vissers de vangsten van haaien en kreeften bijgehouden en hebben de vissers tientallen haaien gemerkt. De onderzoeker van Saba zal op de EEA2020 conferentie een presentatie geven over de resultaten tot nu toe.
- Tijdens de Sababank Haaienexpeditie zijn vijf tijgerhaaien gemerkt met innovatieve satellietzenders op de Sababank in juli 2019. Eén zender is na zes maanden teruggevangen in de Baai van Mexico, maar de batterijen hadden helaas niet goed gewerkt en de data zijn zeer beperkt. Wij hopen in 2021 met nieuwe zenders opnieuw een expeditie te organiseren.
- Er is een mini-BRUV getest in het Marine Park van Saba. In 2020 zal er een onderzoeksplan worden opgesteld in een samenwerking tussen SCF en de NEV om samen met studenten op Saba en Statia onderzoek te doen naar roggen en haaien.

Door actief in te zetten op onderzoek en samenwerking met universiteiten en onderzoeksinstituten aan te gaan, is de NEV gepositioneerd om de programmering van onderzoek in Nederland, en ook daarbuiten, mede te sturen. Dit zal in 2020 verder worden ingevuld. Het feit dat de NEV het jaarlijkse European Elasmobranch Association (EEA) symposium organiseert in oktober 2020 zal hieraan bijdragen.

Financiën 2019

De NEV heeft afgelopen jaar een heel klein financieel verlies gemaakt. Dat was volgens planning. De NEV heeft in de afgelopen jaren een grote financiële reserve opgebouwd. Die reserve is naar het oordeel van bestuur en direct zelfs groter te zijn dan wat de NEV minimaal nodig heeft als continuïteitsreserve. De reserve is het gevolg van een serie belastingmeevallers rond een project voor een klant buiten Europa. Die serie is in 2020 gestopt en gaat niet meer terugkomen. Aankomende jaren wil de NEV onze financiële reserve gericht inzetten voor projecten die we zelf wel belangrijk vinden maar geen externe financiering voor kunnen vinden. Daardoor verwachten we aankomende jaren steeds een beperkt financieel verlies te noteren. Onze voorkeursaanpak blijft wel om belangrijke projecten wel extern te financieren.

We blijven de landelijke ontwikkelingen rond het inhuren van ZZP'ers volgen. De NEV heeft nu geen mensen in dienst, en werkt met inhuurcontracten op ZZP-basis. Omdat de NEV hoofdzakelijk een project-gefinancierde organisatie is, heeft deze constructie de voorkeur van het bestuur. We houden rekening met de mogelijkheid dat er nieuwe wet- of regelgeving komt die deze constructie onaantrekkelijk maakt voor ons en onze collega's. In dat geval gaan we in goed overleg onderzoeken wat de nieuwe constructie wordt.

Werkplan 2020 NEV

Subsidie fuiken Saba

Opdrachtgever: LNV
Projectleiders: Irene Kingma - Paddy Walker

Looptijd project: januari – december 2020
Status: Budget is voor 80% overgemaakt, het projectplan moet in overleg met LNV worden opgesteld

Dit betreft een subsidie voor het vervangen van fuiken die verloren zijn gegaan tijdens orkanen Irma en Maria op de Sababank. LNV had deze subsidie willen koppelen aan het pilotproject bijvangstreductie kreeftenfuiken dat de NEV in 2018 heeft afgerond, maar aangezien LNV de subsidie pas eind december 2018 beschikbaar kon stellen zijn wij nu in onderhandeling met LNV hoe dit project uitgevoerd kan worden. Hiervoor is in december 2018 een aangepaste opdracht aan de NEV gegeven. Het werkplan voor 2019 wordt in overleg met LNV opgesteld en wordt in 2020 uitgevoerd. Irene en Paddy zijn al in februari in de Cariben geweest om het project op te starten.

Life-IP

Opdrachtgever: Ministerie LNV
Projectleider: Paddy Walker
Looptijd project: medio 2019-medio 2021
Status: Project toegekend

Samen met het ministerie van I&M, WNF, Sportvisserij Nederland, Wageningen Universiteit en Wageningen Marine Research, is de NEV sinds eind 2018 betrokken bij het opstellen van een onderzoeksvoorstel om de migratiepatronen te bestuderen van haaien en roggen die in het Nederlandse kustgebied voorkomen. Dit project zal in 2020 van start gaan en er is k€ 200 beschikbaar voor twee jaar. Het overgroot deel van het budget zal gebruikt worden om de haaien en roggen met zenders of merken uit te rusten. De NEV is verantwoordelijk voor project begeleiding en stakeholderbetrokkenheid..

Swimway

Opdrachtgever: WMR/Waddenvereniging/Waddenfonds
Projectleider: Paddy Walker
Looptijd project: medio 2020-medio 2023
Status: Mondeling afspraak met WMR en Waddenvereniging – opdracht nog niet verstrekt

Er is in 2019 een Waddenfondsproject toegekend om de visstand in de Waddenzee te onderzoeken. Onderdeel hiervan is het merken van grote vissen, waaronder haaien. De NEV zal als contactpersoon in het gebied optreden voor WMR en zal bij een deel van het veldwerk betrokken zijn. Er is nog geen bedrag afgesproken.

'Haaietafels van Herman'

Opdrachtgever: NEV
Projectleider: Linda Planthof
Looptijd project: oktober 2018 – december 2019
Status: Het budget is beschikbaar

Tijdens zijn afscheidssymposium van de Waddenvereniging in oktober 2018, heeft Herman Verheij aandacht geschonken aan het onderzoek van de NEV in de Waddenzee en Nederlandse kustgebied. Hiermee is aan de deelnemers gevraagd geld te doneren aan de NEV om het werk in de Waddenzee voort te zetten. Linda heeft hiervoor een plan geschreven, in overleg met Herman. Details zijn te vinden op: <https://www.elasmobranch.nl/samennaardehaaien/>. Door de problemen die zijn veroorzaakt door het verlies van zeecontainers van het schip MSC Zoë boven de Waddeneilanden is

er vertraging opgetreden. Er is afgesproken met de vissers om dit project begin 2020 verder op te pakken, maar door de maatregelen voor Covid-19 is daar nogmaals vertraging in gekomen.

EEA2020

Oprichtgever: NEV
Projectleider: Paddy Walker
Projectmedewerkers: Linda Planthof, Irene Kingma
Looptijd project: februari – oktober 2020
Status: Er is een deel van het budget beschikbaar vanuit de algemene middelen van de NEV, maar er wordt gezocht naar sponsors

De NEV is gevraagd het jaarlijkse wetenschappelijk symposium van de European Elasmobranch Association te organiseren. Dit zal tussen 28 en 30 oktober plaatsvinden bij Naturalis in Leiden. Zie ook: <https://www.elasmobranch.nl/eea2020/> en <http://eulasmoo.org/blog/eea-meeting-2020-leiden-netherlands/>. De 'Save-the-date' is al verstuurd en de locatie is al geregeld, maar door Covid-19 houden we een slag om de arm of het daadwerkelijk doorgaat.

Ontwikkelen van satellietzenders

In navolging van de 2019 Saba Bank Shark Expedition wordt in 2020 de verdere samenwerking met de European Space Agency (ESA) en St Andrews University (Schotland) verkent.

Opzetten communicatie- en educatieafdeling binnen de NEV

Tussen 2014 en 2018 heeft Linda Planthof als projectmedewerker van het Save Our Sharks project een ruime ervaring opgebouwd met allerlei communicatiemiddelen en heeft zij een breed netwerk in Nederland met educatieve instellingen die haaien en hun bescherming onder de aandacht willen brengen. Vanwege de wetenschappelijk en beleidsgerichte insteek van de NEV is het in het verleden moeilijk gebleken om onze communicatieambitie te verwezenlijken. SOS bleek het ideale vehikel om een breed publiek te bereiken zonder aan wetenschappelijke integriteit te hoeven inboeten. In 2018 hebben wij een Memorandum of Understanding afgesloten met de DCNA om na het eindigen van het SOS project de communicatie- en educatieactiviteiten in Nederland vanuit de NEV zelfstandig voort te zetten. Tussen juli 2018 en februari 2019 is Linda twee dagen in de maand vanuit eigen middelen aan dit onderdeel aan het werk. In 2020 zullen we kijken welke invulling wij hier aan geven zie verder bij Prognose 2020-2021

Prognose 2020 – 2021

Beheer van haaien en roggen Noordzee

Oprichtgever: LNV
Projectleiders: Paddy Walker
Looptijd project: eind 2020 - eind 2023
Status: Er ligt een eerste opzet bij LNV.

De NEV heeft met WMR en WUR een opzet voor een projectvoorstel geschreven voor een vierjarig project voor onderzoek en beleidsadvies rondom beheer van haaien en roggen in de Noordzee. Deze is in het verlengde van Life-IP en zal door LNV worden betaald vanuit het Europees Visserijfonds (EFMV). De opzet ligt nu (6 april 2020) bij LNV en bij goedkeuring eind april zal er later in het jaar een volledig voorstel worden ingediend.

Haaienbeheer Cariben

Door ons werk in het Save Our Sharks project en de succesvolle expeditie in 2019, is de NEV betrokken geraakt bij de belangrijkste beheer en beleidsprocessen die er voor haaien zijn in de Cariben. Zowel op natuur als visserijbeleid zijn wij aangehaakt bij de belangrijkste wetgevende en beleidsmakende processen die op dit moment in de regio lopen. Onze ambitie in 2020 is om een meerjarig project uit te werken, gericht op het coördineren van deze processen en gebaseerd op ons werk met roggen in Europees verband. Vooruitlopend hierop is de NEV in gesprek met LNV om de belangrijkste punten in 2020 alvast uit te werken in een 'Brochure Cariben' net als de Brochure voor RWS en LNV voor de Noordzee. Mogelijk dat dit in 2020 zal beginnen.

De NEV is nog altijd in gesprek met veel potentiële partners om een gezamenlijk groot project in de Cariben op te zetten. In mei 2019 hebben Irene en Paddy een Stichting opgericht op St Maarten – de Sint Maarten Shark Foundation. Hier zal in 2020 invulling aan worden gegeven.

Haaienbeheer Noordzee

Opdrachtgever: NWO
Projectleiders: Paddy Walker
Looptijd project: 2020 - eind 2023
Status: De call van NWO is uitgesteld en het is nog onduidelijk wanneer het open gaat

De NEV heeft in 2018 gesprekken met Stichting de Noordzee geïnitieerd om een gezamenlijk haaien- en roggenproject op te stellen. In 2019 hoopten we een onderzoeksvoorstel in te dienen bij NWO, samen met Rijksuniversiteit Groningen en de visserijsector, voor een vierjarig project voor onderzoek in de Noordzee en Waddenzee. De call is helaas uitgesteld, maar als het open gaat zullen wij een project proberen te ontwikkelen.

Communicatiestrategie

De NEV heeft zich als doel gesteld om educatie en externe communicatie te gebruiken om goed beleid en onderzoek voor haaien en roggen te stimuleren. Met de aanwezige vaardigheden en kennis binnen de NEV zijn verschillende soorten werkzaamheden mogelijk. Bijvoorbeeld communicatie rondom actuele ontwikkelingen, educatie voor scholen en organisaties. Voorafgaande hieraan willen we een communicatiestrategie ontwikkelen zodat duidelijk is hoe wij het beste kunnen bijdragen aan de doelstellingen van de organisatie en waar wij het meeste impact kunnen hebben. In 2020 wordt daar invulling aan gegeven en wordt er financiering gezocht voor de uitvoering.

Algemene informatie over de NEV

De Nederlandse Elasmobranchen Vereniging (NEV) heeft als doel het ontwikkelen en toepassen van wetenschappelijke kennis ten behoeve van (inter)nationaal beleid en beheer van kraakbeenvissen (haaien en roggen). De vereniging brengt wetenschappers, natuurbeschermers en beleidsmakers samen om dit doel te bereiken, middels onderzoek, dialoog en communicatie.

Voor vrijwel alle soorten haaien en roggen is weinig informatie beschikbaar over hun biologie, voorkomen en verspreiding om goed beheer mogelijk te maken. In (visserij)onderzoek worden ze vaak niet meegenomen vanwege hun lage commerciële waarde en het feit dat zij slechts in geringe aantallen voorkomen. Wat wel bekend is dat het met veel soorten haaien en roggen slecht gaat. Door hun specifieke voortplanting, met late geslachtsrijpheid en weinig nakomelingen, zijn zij gevoelig voor verstoringen zoals overbevissing en habitat vernietiging. Ook worden veel

kraakbeenvissen bijgevangen in visserijen op andere soorten. Het is in de afgelopen jaren moeilijk gebleken om goed beleid te ontwikkelen om dit tij te keren met name omdat er grote lacunes bestaan in de kennis die we hebben over haaien en roggen in Nederlandse wateren.

De NEV is opgericht in 2010 met als doel deze hiaten in de kennis aan te wijzen en in te vullen zowel door eigen onderzoek als in samenwerking met partners in Nederland maar ook daarbuiten. Wij streven ernaar door goede kennis en het juiste beheer alle soorten kraakbeenvissen, die voorkomen in Nederlandse wateren, maar ook soorten die internationaal beheerd worden in fora waar de Nederlandse overheid bij betrokken is, op een gezond populatieniveau te brengen en te houden.

In de bijna 10 jaar dat de vereniging bestaat heeft zij een goede naam opgebouwd op het gebied van wetenschappelijk en beleidsadvies en is zij het eerste aanspreekpunt voor overheid, ngo's en visserij als gesproken wordt over haaien en roggen in Nederlandse wateren.

Voor de toekomst ligt onze ambitie in het verder versterken van onze leidende positie in Nederland, zowel door zelf wetenschappelijk onderzoek te initiëren als door actief beleidsmakers te benaderen, en hen te helpen een visie op beleid voor haaien en roggen te ontwikkelen door middel van educatie en communicatie naar een breed publiek. Daarnaast zullen wij ons verder richten op het ontwikkelen van en verder uitwerken van onze internationale portefeuille in samenwerking met buitenlandse partners.

Prioriteiten

Het hoofddoel van de vereniging is het zich inzetten voor het duurzaam beheer van haaien en roggen, waarin de focus ligt op soorten die leven in de wateren van Europa en van het Koninkrijk der Nederlanden en voor de soorten die worden (bij)gevangen door Nederlandse vloot.

De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- a. Wetenschappelijk onderzoek uit te voeren, te faciliteren en te stimuleren om op deze manier de kennisbasis nodig voor (inter)nationaal beleid, beheer en behoud van elasmobranchen te voeden;
- b. Zich op nationaal en internationaal niveau in te zetten voor duurzaam beheer van kraakbeenvispopulaties, duurzame visserij en bescherming van de marine fauna en kwetsbare habitats;
- c. Bewustwording te creëren over elasmobranchen en hun leefomgeving;
- d. Het uitbrengen van advies aangaande haaien- en roggenonderzoek, beleid en besluitvorming;

Drie pijlers vatten de prioriteiten van de NEV samen, vormen de kern van de organisatie en de randvoorwaarde voor de projecten. Dit zijn:

1. Onderzoek naar haaien en roggen aangezien de basis van ons werk gevormd wordt door goede, betrouwbare informatie;
2. Beleidsadvies naar overheden en beleidsbeïnvloeding waar wij denken dat de beleidskaders te kort schieten om goed beheer mogelijk te maken;
3. Communicatie en bewustwording over haaien en roggen om draagvlak voor goed beheer te helpen creëren.

In de praktijk worden deze prioriteiten gezamenlijk opgepakt binnen onze projecten, al zijn er wel verschillen in nadruk binnen de projecten.

Resultaat m.b.t. 3 pijlers in 2019

Onderzoek: In 2019 heeft het onderzoek in de Cariben verder vorm gekregen door de expeditie in juli en door het verkennen van de mogelijkheid om eigen onderzoek op te zetten aldaar, in samenwerking met Saba Nature Conservation Foundation. Mede door het vertrek van Paddy bij Hogeschool Van Hall Larenstein zijn er geen grote projecten in Lauwersoog gestart, maar de samenwerking is nog wel actief.

Beleid: Op dit onderwerp is de NEV al sinds haar oprichting de leidende partij in Nederland, en in 2019 hebben wij deze rol zowel in Europa als in de Cariben nog verder ingevuld. Voor LNV hebben we de Roadmap, die een resultaat is van ons eerder werk, verder vorm gegeven. In 2019 hebben wij met RWS gewerkt om een overzicht te maken van de huidige kennis over haaien en roggen in Nederlandse wateren zowel vanuit wetenschap als beleid. In de Cariben hebben wij door het werk binnen internationale gremia als SPAW, WECAFC en CMS en duidelijke naam voor onszelf opgebouwd, ook in 2019. Wij zijn betrokken met het formuleren van een Visserijplan BES voor de eilanden Bonaire, Statia en Saba.

Communicatie: Het Save our Sharks project was specifiek gericht op communicatie over haaien beheer en bescherming. In de jaren dat dit project heeft gelopen, hebben wij onze ervaring steeds verder uitgebouwd en wij beschikken inmiddels over een indrukwekkend portfolio van activiteiten en evenementen. Onze opgedane kennis en ervaring nemen we mee naar andere projecten. In 2019 is afgesproken dat de NEV de naam en logo van Save our Sharks mag overnemen en kunnen we deze sterk merk verder uitbreiden. Dit is in 2019 goed gelukt met de expeditie naar de Saba Bank in juli.

Het werk van de NEV in 2019 en 2020

De NEV werkt met een zeer lage overhead. Er is geen kantoor en administratieve ondersteuning (financieel, web etc.) gebeurt op basis van inhuur op uur basis. Omdat alle activiteiten van de NEV gekoppeld zijn aan specifieke projectbudgetten is ervoor gekozen de projectmedewerkers als ZZP'ers in te huren. De enige persoon met een contractuele binding aan de NEV buiten de projecten is de directeur. Echter is de directeursfunctie op dit moment onbezoldigd.

De Nederlandse overheid werkt op dit moment aan een herziening van de wet Werk & Inkomen en de verwachting is dat deze niet voor 2020 naar de Tweede Kamer gestuurd zal worden en waarschijnlijk pas later in werking zal treden. Dit in het oog houdende heeft de NEV ervoor gekozen ook in 2019 en 2020 dezelfde organisatiestructuur te houden. Wel zal aan het einde van het jaar binnen het bestuur besproken worden wat de voortgang is, zodat eventueel een nieuwe structuur overwogen kan worden

Contributies en leden

De NEV kent op 1 juni 2020 22 leden.

De mensen van de NEV

In 2019 is Irene Kingma teruggetreden als Directeur van de NEV en heeft Paddy Walker deze functie *ad interim* overgenomen. Michiel Firet is als vicevoorzitter aangetreden en Jan Willem Wijnstroom is afgetreden als bestuurslid.

BESTUUR

Naam	Functie	van	tot
Herman Verheij	Voorzitter	31 maart 2015	heden
Michiel Firet	Vicevoorzitter	23 mei 2019	heden
Savannah Koolen	Secretaris	16 juni 2017	heden
Gerrit Duits	Penningmeester	16 juni 2017	heden

UITVOERINGSORGANISATIE

Naam	Functie	sinds
Paddy Walker	Interim directeur	1 februari 2019
	Hoofd wetenschap	12 augustus 2015-31 januari 2019
Irene Kingma	Strategie en Beleid	1 februari 2019
	Directeur	12 augustus 2015-31 januari 2019
Linda Planthof	Projectmedewerker	1 april 2015
Justyna Zajchowska	Projectmedewerker	Februari 2017
Pieter Valk	Communicatieadviseur	Maart 2017
Manon Wittebol	Administratief ondersteuner	Mei 2018

INTERNATIONALE ADVIESRAAD

Naam	Organisatie	sinds
Martin Clark	Independent Consultant	April 2010
Sonja Fordham	Shark Advocates International	April 2010
Heike Zidowitz	Deutsche Elasmobranchieren Gesellschaft	April 2010

